

LANDSHANDILIN

Harri blaðstjóri!

Gevjð mær innivist fyri hesum reglum:

Eg eri ein keypmaður úti á bygð; havi fingið við hetta starv í mong ár. Havi saman við øðrum arbeiði slitið so frætt, at eg og mínir hava livað av tí við sparsemi; men nú fer at roynast illa við tí, vegna tess at teir, ið ráða fyri hesum landi, sýnast bert at vilja livga einstakar menn, nevniliga okkara grossistar. Fólk og land sýnist ongan tokka at fáa frá hesum monnum.

Tað hevur verið flutt fram, at um Landshandilin ikki var, so vóru allar vörur bæði betri og biligari, enn tær hava verið hjá Landshandlinum. Hetta er fullkomiliga skeið, tí eg veit, at tá grossistar og Landshandilin hava havt somu vöru, hava tær altíð verið dýrari hjá grossistunum, og allarbest sæst tað nú, tí skjótt gongur upp eftir við prísunum, og góðskan er ikki betri.

Tað er ein sjálvfylgja, at grossistar her í Føroyum kunna ikki flyta inn so biligari vörur, sum Landshandilin kann, tí teir kunna ikki taka so stór kvantum isenn, sum Landshandilin, aftrat hesum kann Landshandilin fáa vörurnar heim fyri minni frakt enn hinir, vegna at hann tekur stórru sendingar isenn. Tá bæði prísir og frakt eru biligari, mugu vörurnar eisini bliva biligari, og varður sostatt nógv spart fyri fólk og land, og tað skuldi verið tað, ið umræður. Ikki haldi eg, tað er so stór flóð av peningi í hesum landi, at vit kunna siga eitt einasta oyra frá okkum, bert fyri at nakrir grossistar kunna liva í yvirflóð.

Hetta er ein álvarsamur spurningur í hesi tíð; og tí vil eg heita á okkara lögtingsmenn og biðja teir aftur fáa tingið at taka sær av hesum og seta Landshandilin aftur á stovn, og helst taka allar neyðsynjarvörur við hesa ferð.

Alt stríð skuldi verið bannað í hesum máli, tí hetta er neyðturviligt fyri land og fólk. Fyri at stýra okkara landi væl, tað er tað, tit eru settir til á Lögtingssessarnar, og ikki til at stríðast um tykkara prinsippir. Tað er eingin maður, ið erligur vil vera, ið ikki heldur, at tað var skeið gjørt, tá tit tóku Landshandilin av.

Eg havi ikki verið javnaðarmaður; men eg takki javnaðarmonnum fyri teirra stöðu í Landshandilsmálinum; eg skilji ikki tjóðveldismenn, at teir ikki fylgdu javnaðarmonnum, og var tað eitt vónbrot fyri meg, tá sambandsflokkurin ikki vildi hugsa seg um, áðrenn teir stemmaðu Landshandilin av. Fólkaflokkurin hevði eg ikki væntað annað av, tann flokkurin varð jú íbirtur av grossistum, og teir berjast jú fyri seg.

Eg vóni tó, at okkara lögtingsmenn, um teir annars hava samvitsku í sær, vilja hugsa seg um einaferð enn og leggja alla orku sína í at gera tað góða teir kunna, fyrst tann minna mannin, tí tað er jú meginparturin av Føroya fólki, sum eru smámennt, og tað er alt Føroya fólk, sum hevur givið tykkum

sess á tingi, ikki bert nakrir fáir stórmenn. Setið Landshandilin aftur á stovn.

Við tálk fyri upptøkuna.

Ein keypmaður.

FIGGJAR-LÓGIN

Figgjarlógini til fyrstu viðgerð.

Poul Petersen var fyrsti røðari og nevndi ymisk lið í sjálvari figgjarlógini m. a. veggerðina inni í Skálafjörðinum, vegin Gjógv—Eiði o. a. Eisini nevndi hann tær ófullfiggjaðu havnirnar á Eiði, Porkeri, Sumba og Lørvík. Hesar havnagerðirnar vórðu steðgaðar í 1951. Bæð lögmánnin greiða frá, hvussu tað var við peningajáttanunum til hesar havnirnar, síðan havnagerðirnar vóru steðgaðar. Annars vísti hann á, at skattalógini frá 12. mars 1923 ikki meira var tíðarhóskandi. Somuleiðis vísti hann á, at okkara tolllóg hevði alt ov fáar deildir í mun til tolllógirnar í grannalöndunum. Eisini vísti hann á, at neyðugt var at útvega pening til føroyskt verjuskip.

Jens Chr. Olsen helt, at ov lítið av peningi var til skúlabygging. Í Nes sókn stóðu 3 skúlar í gerð. Á figgjarlógini vóru einans 80.000 kr. til hetta endamál. Harav skuldi Havnin hava 40.000 kr. árliga í 10 ár. Eftiri vóru 40.000 kr. til allar hinar kommunurnar. Hetta var nógv ov lítið. Nevdi, at á Toftum vóru skúlavíðurskiptini út av lagi. Bert 2 skúlastovur, 114 børn, harav ein partur mátti standa uppi í tímanum.

Lögmaður svaraði Poul Petersen, at síðani lögtingið steðgaði havnagerðini, vóru eingir pengar játtaðir til umrøddu havnagerðir. Viðv. skattalóg-gávuni hevur landsstýrið serkønar menn at gera kanningararbeiði. Eisini tolllógini var ómótans, men dýrt var at hava manning at røkja tolllóg-gávuna í tí sniði, sum hon er skipað í grannalöndunum. Í lötuni hava vit einans tveir manns við tollprógvi.

J. Fr. Øregaard helt, at minkast kundir munandi um ymiskar útreiðslur, ikki minst umsitingarútreiðslurnar. Nevndar vóru tvær lógir, skattalógini og tolllógini. Serstakliga hvat tolllógini viðvíkti, vóru javnaðarmenn ikki samdir við meiraltanum; men hvat var at gera: tolllógirnar vórðu tveittar fram á tingborð seint friggjakkvöld til at kunngerast í Dimmalætting leygarmorgun. Tingmenn hövdu als ikki høvi til at gera seg kunnugar við hesar lógir. Tolllógini rakar sum best ber til. Teir mest neyðugu nýtslulutirnir vórðu líka hart tollaðir sum luksusvörurnar. 5 ár síðan eitt uppskot um nýggja skattalóg kom á ting, men enn var einki hent, hóast besta prógv um, hvussu úrlagið ring henda lóg var, var at skatturin als ikki kom inn. Eingin er glaður at gjalda skatt og toll, men tingið skal hava peningin, tí má verða soleiðis skipað fyri, at byrðirnar verða javnaðar, soleiðis at tær stóru inntøkurnar

koma at bera mesta skattin. Men hin brennandi spurningurin í lötuni er at vinna pening til landið. Inntøkurnar røkka ikki til. Føroyingar mugu veita meira fyri at kunnu gjalda meira, men til muns verður ikki vunnið stórvegis meira, fyrr enn okkara mest brennandi spurningur er loystur, navnliga sjómákið. Hetta mál er farið í nevnd, men einki hoyrist aftur frá tí. Vit kunnu tala um toll- og skattalógir, men alt verður einans stúbbaverk, so leingi sjómákmálið ikki er loyst. — *Takkandi lögmánni fyri upplýsingarnar viðvíkjandi havnunum.* Nakrar av teimum unum, sum skuldu fáa pening eftir 10 ára ætlanini vórðu nevndar. Men hví nevndu teir ikki Sand ella ta 1 milj. til Sandoydna. Veruleikin er tann, at hesin peningur als ikki verður játtaður á hvørjum ári. Heitti á tingið um at fáa havnirnar aftur á figgjarætlanina. *Kjartan Mohr* meinti, at spart átti at

verða, har sparast kundir; ikki minst í umsitingini. Allar tær skrivstovur, ið nú liggja ymsastaðni í býnum, mugu samskipast, og vit mugu skipa so fyrri, at hvør skrivstova kemur at flóta í sær sjálvum. Vit mugu royna at koma niður aftur á jörðina, og har má landsstýrið leggja fyrri. Áttu at latið einar 2—3 skrivstovur aftur og latið peningin farið í skipagrunnin. Umsitingin verður lættari, um vit lata málini ferðast frá kamari til kamar heldur enn at bera tey runt í býnum.

Djóni í Geil mælti til longu nú at fara undir at broyta skattalóg-gávuna og tolllóg-gávuna. Mælti til, at bygð vórðu hús til umsitingina og lögtingið. Húsaleigu útreiðslurnar vóru nú 100.000 árliga. Hetta vildi verið nóg mikið til rentur og avdrag av einum láni uppá 1 milj. kr.

Føroya Bjór

ØL- og MINERALVATNSVIRKI

Máltráð 4

FØROYA PILSNAR

EKTA MALTØL

Citrón sodavatn
Appelsin limonada
Hindber limonada
Jorðber limonada
Vanillie limonada
Áppolinaris

EINAR WAAG, *Klakksvík*

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantórið.

Grót og skervur megu verða goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað. Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA.

Skipafelagið Føroyar

Telefon 1225

Tórshavn

FÆRØSK MARGARINE

VITA No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

TRYGGINGARSAMBANDIÐ FØROYAR

Føroya Krigsstrygging. telf. 1086
Føroya Brunatrygging. telf. 1089

Føroya Sjóvátrygging. telf. 1086
Føroya Vanlukki trygging telf. 1721

Vit tryggja:

Bátar - skip - vøru - hús - innbúgv - ferðagóðs bilar o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging -